

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő NKA által biztosított, vissza nem térítendő támogatás felhasználásáról

Támogatott pályázat: Közös örökségünk. V. Magyar-román határmenti konferencia megvalósítása

Pályázati azonosító: 201108/01407

Elnyert támogatás: 700 000 Ft

Szakmai felelős: Dr. Bácsmegi Gábor

Az utóbbi évtizedekben a Békés megyei múzeumok számára egyre fontosabbá vált a romániai intézményekkel, elsősorban az aradi és a nagyváradi múzeumokkal való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és együttműködés. A Munkácsy Mihály Múzeum együttműködése az aradi és nagyváradi múzeumokkal több évtizedes múltra tekint vissza. Ennek keretében közös kutatásokat végeztünk, közös kiadványokat adtunk ki, kiállítás cserékre került sor.

A kapcsolattartás és együttműködés új állomásaként 2013 óta rendezzük meg a Munkácsy Mihály Múzeumban a magyar-román határmenti konferenciákat. A programsorozat első állomása a teljes múzeumi gyűjteményekkel foglalkozott, utána viszont a régészet és a néprajz újabb eredményei kerültek előtérbe. 2017-ben ismét a régészeté lett a főszerep.

A programok során évről évre igyekszünk megmutatni, illetve megismerni az új eredményeket, aminek egyik tökéletes terepe a konferencia. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően nemcsak a szakembereknek szántuk az előadásokat, hanem minden a régészet iránt érdeklődőt meghívtunk a rendezvényre. Előadóinktól éppen ezért tudományos igényű, ismeretterjesztő előadásokat kértünk, hogy a nem szakemberek számára is befogadhatóak legyenek az információk.

A konferencia első napján az együttműködési további lehetőségek megbeszélésére került sor a három múzeum munkatársai között. Különösen a régészet és a néprajz területén körvonalazódtak az elkövetkezendő évek közös tevékenységei, de az együttműködést igyekszünk a jövőben kiterjeszteni a természettudomány és a képzőművészet területére is.

Az előadásokat október 12-én hallhatta a nagyszámú érdeklődő közönség a Munkácsy Mihály Múzeum Téglá Termében. Az előadások egész nap magyar-román és román-magyar tolmácsolással hangzottak el. A tolmácsi feladatot Mihálka Nándor nagyváradi régész vállalta magára. A konferencián megjelenteket Ando György, a Munkácsy Mihály Múzeum igazgatója és Kiss Tibor, Békéscsaba Megyei Jogú Város alpolgármestere köszöntötte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Florin Vasiloni, Románia magyarországi főkonzulja.

A sokrétű, érdekes előadások az alábbi témákban hangzottak el a négy intézmény, a békécsabai Munkácsy Mihály Múzeum, az Aradi Múzeum, a nagyváradi Körös-vidéki Múzeum és a gyulai Erkel Ferenc Múzeum munkatársai előadásában:

- Bácsmegi Gábor (HU) – Roderick B. Salisbury (USA): NASKA-vonalak. Magyar-amerikai újkőkori kutatások Csárdaszállás környékén
- Victor Sava (RO): Új régészeti eredmények Arad megye őskorából
- Nagy Dániel Sándor (HU): Szarmata sírok Körösújfalú 39. lelőhelyen
- Gruia Fazecaș – C. I. Popa (RO): Egy eddig ismeretlen bronzkori tell azonosítása Nagyszalontán
- Nagy Balázs (HU): Régi idők, új utak: népvándorlás- és középkori leletek az M44-es út nyomvonalán 2017-ben végzett megelőző ásatásokból
- Mihálka Nándor (RO): Újabb adatok a váradi középkori székesegyház építéstörténetéhez és alaprajzához
- Porsztner-Fechete Kitti (RO): A váradi középkori székesegyház temetője a 2015-ös régészeti ásatások tükrében
- Doru Marta (RO): Szent Lászlót ábrázoló kályhacsempék az adorjáni várból
- Medgyesi Pál (HU): Békés megye a 10-11. században
- Călin Ghemiș (RO): A sólyomkői vár régészeti kutatásai
- Liska András – Gallina József Zsolt (HU): A gyulai vár 16-17. századi palánkerődítésének feltárása
- Florin Mărginean (RO): Előzetes régészeti adatok a borosjenői vár ásatásáról
- Hozzászólások, kérdések

A konferencia harmadik napján az M44 autót út nyomvonalán, Békéscsaba határában végzett régészeti próbafeltárásokat tekintették meg a nagyváradi és aradi régészek a békécsabai régész munkatársak vezetésével, tájékoztatásával, majd a múzeumban sor került a konferencia záró eseményére.

A háromnapos konferencia programjain összesen 96 fő vett részt.

A megvalósult konferencia teljesítette az előzetes elvárásokat, ugyanis szinte minden előadó új, eddig még sehol sem ismertetett eredményeket mutatott be az érdeklődőknek. Minden előadó megfogadta kérésünket és kerülve a szaknyelvet, a nagyközönség számára is érthető, élvezetes előadást nyújtott.

Várakozásunknak megfelelően változatos közönség gyűlt össze, mely szakemberektől, a megyében működő muzeális intézmények munkatársaiból, békéscsabai és megyei érdeklődőkből tevődött össze. Külön örömteli volt, hogy az érdeklődők néhány, a Szent-László évhez is kapcsolható előadást hallhattak.

A szakmai oldalról felmerült több előadó részéről is a feldolgozásokban nyújtott segítség igénye, illetve annak nyújtása, valamint a négy intézmény projektjeinek megismerése. A konferencia értékelése során felmerült mind a magyar, mind a román oldalról az igény, hogy a konferencia előadásai jelenjenek meg nyomtatott formában is.

A rendezvényről készült részletes ismertető múzeumunk weboldalán (<http://munkacsy.hu>), az Aktuális pályázatok / Pályázati beszámolók menüpontra keresztül érhető el: <http://munkacsy.hu/index.fcgi?rx=&item=&nyelv=hu&menuparam11=215&type=11>

Békéscsaba, 2017. december 8.

Dr. Bácsmegi Gábor
régész

Regisztrációs ív:

Munkácsy Mihály Múzeum
Békéscsaba, Széchenyi u. 9.

REGISZTRÁCIÓS ÍV

Téma: LŐTŐS ORÁKSÉFINK

Időpont: 2019.10.12.

Név/NUMER	Intézmény/MUZEU	Aláírás/SEMPTUEN
Audó György	MM Múzeum	
BODÓ LÁSZLÓ ÉPÍTŐS	2212 MONDORÉDŐI SAS-ÉRSÉ E-c: b66965masodik@gmail.com	
KAZINCZY ISTVÁN	Közművelődési és Lehetőségek Igazgatósága nyelvi osztály	
VÁNCSEA KLÁRA	Munkácsy Mihály Múzeum	
TECSETE- RÖPSTEINER KITT	Hagyavirágai Vas- és Vasúttörténeti Klub Múzeum	
MIRALLA HÁNDOR	Hagyavirági vas- és vasúttörténeti múzeum	
BIRÁNYI UNGRÁRN ÉVA ARGITA	MMM	
SÁHONKAI NÉ SZABÓ ERZSÉBET	MMM	
HANUO GÖRÖGYNÉ	MMM	
Balsai Jánosné	MMM	
Dr. BÉNYÉSI GÁBOR	MMM	
GYARMATI GABRIELLA	MMM	

Munkácsy Mihály Múzeum
Békéscsaba, Széchenyi u. 9.

REGISZTRÁCIÓS ÍV

Téma: KÖZÖS ÖRÖKSÉGÜNK
Időpont: 2017. 10. 12.

Név	Intézmény	Alíírás
M. Tóti Eszter	Munkácsy Mihály Múzeum	M. Tóti Eszter
Colto Rodica	Central Cultural Institute Arad	Colto
Sütő István	MMM	Sütő István
SALAMON EDNA	MMM	Salamon Edna
Nagy Anikó	MMM	~~Nagy Anikó~~
Guárcía	Asociación Cultural	Guárcía
NAGY ÉVA	Munkácsy Mihály Múzeum	Nagy Éva
STAKÁL VERONIKA	Munkácsy Mihály Múzeum	Stakál Veronika
DOBÓKÖI KRISTINA	Munkácsy Mihály Múzeum	Doókői Kristina
FORRAJNEKOVÁCS MARTA	MMM	Forrajne Kovács Márta
Vás Hajnalka	MMM	Vás Hajnalka
BEKÁN ANCA	Rovaiu Lap és Könyvtár "I. R." Gyula	Bekán Anca

Munkácsy Mihály Múzeum
Békéscsaba, Széchenyi u. 9.

REGISZTRÁCIÓS ÍV

Téma: Köztér öröksége
Időpont: 2017. 10. 12.

Név	Intézmény	Aláírás
Csete Gyula	Orlai Petrus Soma Múzeumi Gyűjtemény Ms.	Csete Gyula
Vidván Sava	Complexul Muzeal Arad	Sava
Flora Margareta	Complexul Muzeal Arad	MF
Colta Ghemis	Muzeul Tomii Cusovan Oradea	Colta
NAGY ANIELSÁNDOR	MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM	Nyrtz
NAGY BALÁZS	MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM	Nagy Balázs
Sabiu Sorin	Complexul Muzeal Arad	Sabiu
Hahnemann Gabriel	Complexul Muzeal Arad	Hahnemann
BLUCIK - VÁRI ANITA	BMKY BÉKÉSCSABAI JÁRÁSI HIVATAL ÉR- TÉRI ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI SZAKOSZTÁLY	Blucik - Vári Anita
FABECAS GRUIA	Muzeul Tomii Cusovan Oradea	Fabecas
Marta DORU	Muzeul Tomii Cusovan Oradea.	Marta Doru
Koposi László	Basaba Önk.	Koposi László

Meghívó (online és nyomtatott):

A Munkácsy Mihály Múzeum tisztelettel meghívja Önt a

Közös örökségünk

című
V. Magyar-Román Határmenti Konferenciára

2017.
október
12-én, 9.00 órára

Helyszín: Munkácsy Mihály Múzeum, Téglá Terem

Munkácsy Mihály Múzeum
5600 Békéscsaba, Széchenyi utca 9.
Telefon/Fax: +36 66 323 377
web: www.munkacsy.hu
e-mail: mmm@bmmi.hu
Felelős kiadó:
Ando György múzeumigazgató

A konferencia programja

Moderátor: Medgyesi Pál régész,
a Munkácsy Mihály Múzeum igazgatóhelyettese

9.00 – 9.30
A megjelenteket köszönti:
Ando György,
a Munkácsy Mihály Múzeum igazgatója és
Szarvas Péter,
Békéscsaba Megyei Jogú Város polgármestere

9.30 – 10.00
Dr. Bácsmegi Gábor – Roderick B. Salisbury (HU):
NASKA-vonalak. Magyar-amerikai újkőkori kutatások Csárdaszállás környékén

10.00 – 10.30
Victor Sava (RO):
Új régészeti eredmények Arad megye őskorából

10.30 – 11.00
Nagy Dániel Sándor (HU):
Szarmata sírok Körösújfalu 39. lelőhelyen

11.00 – 11.30
Grulia Fazecaș – C.I. Popa (RO):
Egy eddig ismeretlen bronzkori tell azonosítása Nagyszalontán

11.30 – 12.00
Nagy Balázs (HU):
Régi idők, új utak: népvándorlás- és középkori leletek az M44-es út nyomvonalán 2017-ben végzett megelőző ásatásokból

12.00 – 12.30
Mihálka Nándor (RO):
Újabb adatok a váradai középkori székesegyház építéstörténetéhez és alaprajzához

12.30 – 13.00
Porsztner-Fechete Kitti (RO):
A váradai középkori székesegyház temetője a 2015-ös régészeti ásatások tükrében

13.00 szendvicsebéd
Moderátor: dr. Bácsmegi Gábor régész,
Munkácsy Mihály Múzeum

14.00 – 14.30
Doru Marta (RO):
Szent Lászlót ábrázoló kályhacsempék az adorjáni várból

14.30 – 15.00
Medgyesi Pál (HU):
Békés megye a 10-11. században

15.00 – 15.30
Călin Ghemiș (RO):
A sólyomkői vár régészeti kutatásai

15.30 – 16.00
Gallina József Zsolt (HU):
A gyulai vár 16-17. századi palánkerődítésének feltárása

16.00 – 16.30
Florin Marginean (RO):
Előzetes régészeti adatok a borosjenői vár ásatásáról

16.30 – 17.00
Hozzászólások, kérdések

A rendezvény kurátora:
Martyn Emília

Online sajtómegjelenés:

<https://behir.hu/programajanlo/events/kozos-oroksegunk-v-magyar-roman-hatarmenti-konferencia/>

http://turizmus.bekescsaba.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&menuparam5=339&menuparam_5=38&menuparam_22=4780

<https://www.beol.hu/kozelet/helyi-kozelet/kozos-oroksegunk-harom-megye-regeszeivel-1052215/>

<https://behir.hu/nemzetkozi-regeszeti-konferenciat-tartottak-bekescsaban/>

https://behir.hu/csabaimerleg/adat/dokumentumtar/csm_nyom_20.pdf

<https://www.youtube.com/watch?v=HuWKjELVQYM>

https://www.youtube.com/watch?time_continue=747&v=O9GDWY9Ucek
9:50 mp-től 12:08 mp-ig

http://munkacsy.hu/index.fcgi?rx=&item=&nyelv=hu&menuparam3=165&menuparam_6=1474&type=6

http://munkacsy.hu/index.fcgi?rx=&item=&nyelv=hu&menuparam3=144&menuparam_6=1480&type=6

http://www.bekescsaba.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&menuparam5=63&menuparam_22=4780

<http://www.koroshircentrum.hu/i1605-Otodik-alkalommal-rendezik-meg-iden-a-MagyarRoman-Hatarmenti-Konferenciat>

<https://www.facebook.com/munkacsy.muzeum/posts/1477207409025665>

<https://www.facebook.com/munkacsy.muzeum/posts/1489749597771446>

<https://www.facebook.com/munkacsy.muzeum/posts/1492372934175779>

<https://twitter.com/MunkacsyMuzeum/status/913402568688193536>

<https://twitter.com/MunkacsyMuzeum/status/918789575065075712>

Ásatások, leletek, előadások

Nemzetközi régészeti konferencia a múzeumban

Tudományos tanácskozást és szakmai műhelygyakorlatot rendeztek a Munkácsy Mihály Múzeumban aradi és nagyváradai muzeológusok részvételével. A vendégelőadók mellett a múzeum munkatársai is beszámoltak a legfrissebb ásatások eredményeiről.

A régészeté volt a főszerep a Munkácsy Mihály Múzeumban az ötödik alkalommal megrendezett Közös Örökségünk című magyar–román határ menti konferencián, ahol a Munkácsy múzeum munkatársai mellett aradi és nagyváradai szakemberek tartottak előadásokat. Az eseményt *Kiss Tibor* alpolgármester nyitotta meg.

– Most a nagyváradai Körösvidéki Múzeum mellett az ottani várban lévő városi múzeum munkatársai is eljöttek hozzánk, valamint a saját kollégáink is különböző témakörökben tartottak előadásokat. Ezeket igyekeztünk úgy megtartani, hogy

közérthetők, érdekesek legyenek, ne csak a szakembereknek szóljanak – tudtuk meg *Martyin Emiliától*, a Munkácsy múzeum tudományos muzeológiai osztályának vezetőjétől.

Több szempontból is fontosnak tartják a szakemberek ezeket a konferenciákat. *Dr. Bácsmegi Gábor* régész elmondta, előfordul, hogy ugyanazt a lelőhelyet ássák, vagy ugyanazt a korszakot kutatják, mint a határon túli kollégáik mégsem tudnak egymás munkáiról. Kiemelte: ezek a konferenciák lehető-

séget teremtenek arra, hogy közös projektek jöjjenek létre. A szakemberek a legfrissebb ásatások eredményeiről is beszámoltak.

– Az M44-es autópályát építését megelőzi a régészeti munka. Néhány hónapja előkerült több, számunkra fontos lelet, amelyről szintén beszámoltunk a konferencián – közölte a múzeum régésze.

2013-tól hagyományosan évente rendezik meg a határ menti konferenciát a múzeumban, ezzel is erősítve a nemzetközi kapcsolatokat.

Szabó Rita

Fotók a rendezvényről:

Medgyesi Pál múzeumigazgató-helyettes, Kiss Tibor alpolgármester és Mihálka Nándor régész

A rendezvényt Florin Trandafir Vasiloni, Románia magyarországi főkonzulja is megtisztelte jelenlétével

Dr. Bácsmegi Gábor, Munkácsy Mihály Múzeum

Victor Sava, Arad

Nagy Dániel Sándor, Munkácsy Mihály Múzeum

Gruia Fazecas, Nagyvárad

Nagy Balázs, Munkácsy Mihály Múzeum

Mihálka Nándor, Nagyvárad

Porsztner-Fechete Kitti, Nagyvárád

Doru Marta, Nagyvárád

Medgyesi Pál, Munkácsy Mihály Múzeum

Călin Ghemiș, Nagyvárad

Gallina József Zsolt, Ásatárs Kft.

Florin Mărginean, Arad

A rendezvény résztvevői